

Проект Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я»

[Версія для друку](#)

Статус: Проект - громадське обговорення

Повідомлення про оприлюднення

Проект Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я»

Пояснювальна записка

Порівняльна таблиця

ПОВІДОМЛЕННЯ
про оприлюднення проекту Закону України
«Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я»

Міністерство охорони здоров'я України пропонує для публічного обговорення проект Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» (далі – проект).

Проект Закону України розроблено з метою реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я України, затвердженої розпорядження Кабінетом Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1013-р та дотримання державної політики децентралізації.

Проект та пояснювальна записка до проекту оприлюднені шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Міністерства охорони здоров'я України в мережі Інтернет www.moz.gov.ua.

Пропозиції та зауваження до проекту просимо надсилати до Міністерства охорони здоров'я України протягом місяця у письмовому та/або електронному вигляді за адресою: вул. Грушевського, 7, м. Київ, 01601,

Е-mail: Управління координації центрів реформ (тел.226-23-31, тел./факс 254-06-52, е-mail: karpinska@moz.gov.ua).

Консультант: Карпінська Леся Григорівна (044) 226-23-31.

**В.о. начальника Управління
координації центрів реформ**

Л. Карпінська

ПРОЕКТ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Абзац п'ятий частини першої Статті 3 Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами) викласти у такій редакції: «медичне обслуговування – діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я щодо надання послуг, які не обов'язково обмежуються медичною допомогою»;

II. Статтю 8 Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами) доповнити частиною третьою такого змісту:

“Держава також гарантує безоплатне надання первинної медичної допомоги всіма суб'єктами надання первинної медичної допомоги, з якими головний розпорядник бюджетних коштів відповідної бюджетної програми уклав договір про надання первинної медичної допомоги населенню”.

III. Статтю 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами) викласти у такій редакції:

«Первинна медична допомога – медична допомога, що передбачає надання консультації, проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, здійснення профілактичних заходів, направлення відповідно до медичних показань пацієнта, який не потребує екстреної медичної допомоги для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, надання невідкладної медичної допомоги в разі гострого розладу фізичного чи психічного здоров'я пацієнта, який не потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.

Суб'єктами надання первинної медичної допомоги є заклади охорони здоров'я та фізичні особи – підприємці, які одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку.

Первинна медична допомога надається в амбулаторних умовах або за місцем проживання (перебування) пацієнта у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Первинна медична допомога безпосередньо надається лікарем з надання первинної медичної допомоги. Єдині кваліфікаційні вимоги до лікаря з надання первинної медичної допомоги визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Лікар з надання первинної медичної допомоги здійснює свою діяльність як працівник суб'єкта надання первинної медичної допомоги або фізична особа-підприємець, яка одержала відповідну ліцензію в установленому законом порядку та особисто надає первинну медичну допомогу.

Пацієнт має право обирати лікаря з надання первинної медичної допомоги у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Первинна медична допомога надається безоплатно суб'єктами надання первинної медичної допомоги, з якими головний розпорядник бюджетних коштів відповідної бюджетної програми уклав договір про надання послуг первинної медичної допомоги.

IV. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України

«Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» підготовлено Міністерством охорони здоров'я. Запропоновані зміни було розроблено з метою реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я України, затвердженої розпорядження Кабінетом Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1013-р та дотримання державної політики децентралізації.

Загальною метою реформи є створення та запровадження нової моделі фінансування, яка передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безоплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів, створення стимулів до поліпшення якості медичної допомоги, що надається населенню державними та комунальними закладами охорони здоров'я, та підвищення ефективності процесу її надання.

Концепція передбачає, що одним із принципів реалізації нової моделі фінансування, в тому числі на рівні первинної медичної допомоги, повинна стати конкуренція постачальників медичної допомоги, яка створить мотивацію надавати більш якісні послуги, впроваджувати науково обґрунтовані та економічно ефективні методи роботи, забезпечувати дотримання клінічних протоколів та професійних стандартів. З цією метою необхідно залучити до надання медичної допомоги за рахунок бюджетних коштів заклади охорони здоров'я усіх форм власності і забезпечити можливість оплати їх діяльності на основі єдиних, прозорих механізмів, що враховують об'єктивні показники результатів роботи. Зокрема, для оплати послуг первинної медичної допомоги планується запровадження оплати на основі єдиного тарифу за первинне медико-санітарне обслуговування однієї людини, яка уклала з сімейним лікарем відповідний договір.

Чинна редакція Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» (Стаття 35¹) передбачає надання первинної медичної допомоги вкрай обмеженим колом суб'єктів, а саме: центрами первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, які є закладами охорони здоров'я, а також лікарями загальної практики - сімейними лікарями, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи - підприємці та можуть перебувати з цими закладами охорони здоров'я у цивільно-правових відносинах. Це становить перешкоду для запровадження конкурентних відносин в сфері надання первинної медичної допомоги та відповідного підвищення рівня вмотивованості медичних працівників.

Крім того, чинна редакція Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» (Стаття 8) передбачає, що безоплатне надання первинної медичної допомоги гарантується громадянам державою лише у разі отримання таких послуг у комунальних та державних закладах охорони здоров'я. Це виключає можливість залучення до надання послуг за бюджетні кошти закладів охорони здоров'я приватної форми власності, а також медичних працівників, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці і функціонують як самостійні суб'єкти надання первинної медичної допомоги, не перебуваючи у цивільно-правових відносинах із закладами охорони здоров'я.

Також, в діючому законодавстві відсутнє визначення медичної допомоги, тому можуть виникнути суперечності з приводу того чи може Національна служба здоров'я України закуповувати медичне обслуговування чи медичну допомогу.

2. Мета і шляхи її досягнення

Запропоновані зміни створять умови для реалізації нової моделі фінансування медичних послуг на первинному рівні та нададуть можливість громадам утворити власну мережу суб'єктів надання первинної медичної допомоги.

Пропоновані зміни дозволять розширити коло суб'єктів надання первинної медичної допомоги, в тому числі включити до нього надавачів первинної медичної допомоги усіх форм власності.

Пропоновані зміни також дозволять забезпечити можливість безоплатного отримання громадянами первинної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я приватної форми власності, а також у медичних працівників, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці і функціонують як самостійні суб'єкти надання первинної медичної допомоги, не перебуваючи у цивільно-правових відносинах із закладами охорони здоров'я, у разі фінансування таких надавачів первинної медичної допомоги через відповідні бюджетні програми.

Пропоновані зміни дозволять визначити, що саме послугу з медичного обслуговування населення буде закуповувати Національна служба здоров'я України.

3. Правові аспекти

Основи законодавства України про охорону здоров'я

Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. №1013-р,

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;

Бюджетний кодекс України;

Цивільний кодекс України;

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових витрат і кадрового забезпечення.

Крім того, реалізація проекту акта уможливить запровадження нової моделі фінансування первинної медичної допомоги, що дозволить значно підвищити ефективність використання бюджетних коштів.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону України потребує погодження з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерством фінансів України,

Міністерством соціальної політики України, Асоціацією міст України.

Проект Закону України потребує проведення правової експертизи у Міністерстві юстиції України.

6. Регіональний аспект

Прийняття та реалізація Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» позитивно впливатиме на розвиток адміністративно-територіальних одиниць.

Наразі основними надавачами первинної медичної допомоги є центри первинної медичної (медико-санітарної допомоги) первинної медичної допомоги, більшість яких розташовані в районних центрах. Це перешкоджає багатьом об'єднаним територіальним громадам активно і самостійно розвивати первинну медичну допомогу на своїй території. Створення можливості надання первинної медичної суб'єктами будь-якої форми власності, в тому числі фізичними-особами підприємцями, дозволить таким громадам утворити власну мережу суб'єктів надання первинної медичної допомоги і розвивати її згідно з потребами місцевих мешканців.

В містах, що мають відносно розвинену мережу надавачів первинної медичної допомоги, створення можливості для функціонування відповідних закладів охорони здоров'я та самостійних фізичних осіб – підприємців у якості окремих суб'єктів господарювання сприятиме посиленню конкуренції між ними, підвищенню якості послуг.

6-1. Запобігання дискримінації

У проекті Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» відсутні положення, що містять ознаки дискримінації. Навпаки, реалізація запропонованого акту дозволить значно збільшити доступ до медичних послуг єдиного рівня якості для кожного громадянина незалежно від рівня його забезпеченості, місця проживання чи соціальних обставин.

7. Запобігання корупції

Реалізація проекту Закону України не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект Закону України розміщено на офіційному сайті Міністерства охорони здоров'я.

Підходи, запропоновані в проекті Закону України, були обговорені з громадськістю шляхом проведення тематичних зустрічей, презентацій на тематичних заходах. Зокрема, пропозиції, що містяться в проекті Закону України були обговорені з головами управлінь охорони здоров'я всіх регіонів України на нараді, проведеній Міністерством охорони здоров'я в грудні 2016 р. Відповідні підходи також обговорювались з Асоціацією міст України.

У разі необхідності Міністерство охорони здоров'я надаватиме зацікавленим сторонам відповідні консультації.

9. Позиція соціальних партнерів

Проект Закону України потребує погодження з Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні та Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

Проект Закону України не має окремого впливу на громадян з інвалідністю.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону України не є регуляторним актом.

10-1. Вплив реалізації акта на ринок праці

В результаті реалізації Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» будуть створені максимально сприятливі умови для роботи медичних працівників, залучених в процес надання первинної медичної допомоги, зокрема лікарів загальної практики - сімейних лікарів. Збільшення конкуренції серед суб'єктів надання первинної медичної допомоги збільшить мобільність трудових ресурсів в цій сфері і створить можливості організації нових робочих місць.

11. Прогноз результатів

- Прийняття проекту Закону України сприятиме:
- поліпшенню якості первинної медичної допомоги та посилення її ролі в системі охорони здоров'я;
 - збільшенню ефективності використання бюджетних коштів;
 - зміцненню ролі місцевого самоврядування, зокрема об'єднаних територіальних громад, в розвитку первинної медичної допомоги;
 - зростання рівня доходів медичних працівників первинної ланки;
 - зростання рівня задоволеності населення вітчизняною системою охорони здоров'я.

В.о. міністра охорони здоров'я України

Уляна Супрун

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ	
до проекту Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35 ¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я»	
Зміст положення (норми) чинного акту законодавства	Зміст відповідного положення (норми) з урахуванням змін
Основи законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами)	
Абзац п'ятий частини першої Статті 3	Абзац п'ятий частини першої Статті 3
«медичне обслуговування - діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я, що не обов'язково обмежується медичною допомогою»;	викласти у такій редакції «медичне обслуговування – діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я щодо надання послуг, які не обов'язково обмежуються медичною допомогою»;
Стаття 8	Стаття 8

	Доповнити частиною третьою такого змісту: “Держава також гарантує безоплатне надання первинної медичної допомоги всіма суб’єктами надання первинної медичної допомоги, з якими головний розпорядник бюджетних коштів відповідної бюджетної програми уклав договір про надання первинної медичної допомоги населенню”.
Стаття 35 ¹	Стаття 35 ¹
Викласти статтю в наступній редакції Первинна медична допомога - медична допомога, що надається в амбулаторних умовах або за місцем проживання (перебування) пацієнта лікарем загальної практики – сімейним лікарем і передбачає надання консультації, проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, здійснення профілактичних заходів; направлення відповідно до медичних показань пацієнта, який не потребує екстреної медичної допомоги, для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; надання невідкладної медичної допомоги в разі гострого розладу фізичного чи психічного здоров’я пацієнта, який не потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.	Викласти статтю в наступній редакції Первинна медична допомога – медична допомога, що передбачає надання консультації, проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, здійснення профілактичних заходів, направлення відповідно до медичних показань пацієнта, який не потребує екстреної медичної допомоги для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, надання невідкладної медичної допомоги в разі гострого розладу фізичного чи психічного здоров’я пацієнта, який не потребує екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.
Надання первинної медичної допомоги забезпечують центри первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, які є закладами охорони здоров’я, а також лікарі загальної практики – сімейні лікарі, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці та можуть перебувати з цими закладами охорони здоров’я у цивільно-правових відносинах. До складу центрів первинної медичної (медико-санітарної) допомоги можуть входити як структурні чи відокремлені підрозділи фельдшерсько-акушерські	Суб’єктами надання первинної медичної допомоги є заклади охорони здоров’я та фізичні особи – підприємці, які одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку.

пункти, амбулаторії, медичні пункти, медичні кабінети.	
	Первинна медична допомога надається в амбулаторних умовах або за місцем проживання (перебування) пацієнта у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.
Лікуючим лікарем з надання первинної медичної допомоги пацієнтові є лікар загальної практики-сімейний лікар центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги або лікар загальної практики-сімейний лікар, що провадить господарську діяльність з медичної практики як фізична особа-підприємець та може перебувати у цивільно-правових відносинах із таким центром.	Первинна медична допомога безпосередньо надається лікарем з надання первинної медичної допомоги. Єдині кваліфікаційні вимоги до лікаря з надання первинної медичної допомоги визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.
	Лікар з надання первинної медичної допомоги здійснює свою діяльність як працівник суб'єкта надання первинної медичної допомоги або фізична особа-підприємець, яка одержала відповідну ліцензію в установленому законом порядку та особисто надає первинну медичну допомогу.
Лікуючий лікар з надання первинної медичної допомоги обирається пацієнтом у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.	Пацієнт має право обирати лікаря з надання первинної медичної допомоги у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.
Первинна медична допомога надається безоплатно в закладах охорони здоров'я, з якими головний розпорядник бюджетних коштів уклав договір про медичне обслуговування населення.	Первинна медична допомога надається безоплатно суб'єктами надання первинної медичної допомоги, з якими головний розпорядник бюджетних коштів відповідної бюджетної програми уклав договір про надання послуг первинної медичної допомоги.
Порядок надання первинної медичної допомоги визначається центральним органом виконавчої	

влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.	
	Прикінцеві положення 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**В.о. начальника Управління
координації центрів реформ**

Л. Карпінська

МОЗ України

вул. Грушевського 7,

м. Київ, 01601

тел. (044)253-61-94,

факс (044)253-40-17

Телефонна

"гаряча лінія"

МОЗ України

0-800-801-333

Приймальня громадян

вул. Ярославська,41

м.Київ, 04071

(044)425-05-26

Електронна пошта

МОЗ України

moz@moz.gov.ua